

Monumentnummer*: 528499

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 18 juni 2007
Kadaster deel/nr 82764/87

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Hilversum Hilversum Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Hilversum

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Hilversum Q 1190

Omschrijving**

Inleiding

Het landhuis, oorspronkelijk met de naam "Zonnegaard", werd gebouwd in 1919 naar ontwerp van architect J. van Laren in opdracht van de uit Amsterdam afkomstige heer John Frensel Wegener. Het huis staat in het fotoboek "Nieuw Nederlandsche Bouwkunst" van Prof. Ir. J.G. Wattjes uit 1924. Daarin staat tevens een afbeelding van een door Van Laren ontworpen padvindende clubgebouw. De in 1877 geboren Van Laren was geruime tijd werkzaam bij de dienst Publieke Werken van de gemeente Amsterdam, waar hij ook enkele jaren werkte op het bureau van architect J.M. van de Mey. Vanaf 1917 werd hij zelfstandig architect te Hilversum. In 1925 kreeg hij een eervolle vermelding in de afdeling "Architecture" van de "Exposition Internationale des Arts Décoratifs & Industriels Modernes" te Parijs. Van het landhuis Trompenbergerweg 35 te Hilversum zijn zowel het "Bestek en voorwaarden" als de oorspronkelijke bouwtekeningen bewaard gebleven. Het exterieur en interieur zijn als een samenhangend geheel door Van Laren ontworpen. Het pand heeft in de loop der jaren nauwelijks wijzigingen ondergaan.

Omschrijving

Situering De Trompenbergerweg ligt in een groene, ruim opgezette wijk aan de noordzijde van Hilversum. De weg is halfcirkelvormig met daaraan vrijstaande villa- en landhuisbebouwing. Het landhuis Trompenbergweg 35 ligt aan de zuidwestzijde van de weg in de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

noordoosthoek van het perceel. De tuin heeft niveauverschillen. Aan de straatzijde (noordoostzijde en noordwestzijde) ligt de tuin op maaiveldniveau. Aan de zuid- en westzijde is de tuin verdiept gelegen. Het huis wordt daar omgeven door een terras, waarin op drie plaatsen bakstenen trappen naar de tuin zijn aangebracht. De buxus en taxus behoort tot het oorspronkelijke ontwerp. Aan de westzijde van het huis resteren enkele fruitbomen van de vroegere boomgaard.

Exterieur

Het landhuis heeft een butterflyplattegrond aan de achterzijde (zuidzijde) in de oksel van de plattegrond, een kwartcirkelvormig gedeelte dat tot in de kap is doorgezet. Het huis is opgetrokken in een donkere handvorm baksteen. Het heeft een hoog en steil dak, dat in aanzet reeds op verdiepingshoogte begint, met een "knik" vanaf zolderniveau. Het is gedekt met rode verbeterde Hollandse pannen. Het dak van het kwartronde deel eindigt in een plat. Bijzonder zijn de naar boven toe steeds kleiner wordende dakpannen. De dakgoten hebben een plastische vormgeving, verwant aan de Amsterdamse School. Het huis heeft twee risalerende gedeelten onder puntgevel, waarin respectievelijk de hoofdingang met vestibule en toilet (straatzijde, noordoostzijde) en zij-ingang met keuken (noordwestzijde) zijn gesitueerd. Het kwartrondegedeelte aan de achterzijde (zuidgevel) wordt aan weerszijden geaccentueerd door twee gerende, overhoeks geplaatste bakstenen schoorstenen die vanaf de begane grond tot nokhoogte reiken. De schoorstenen vinden hun tegenwicht in de gerende bakstenen steunberen die de kopse gevels vanaf de begane grond (in de vorm van bloembakken) tot aan het zolderniveau flankeren. De gevels zijn vrijwel symmetrisch ingedeeld, uitgezonderd de noordwestgevel (achteringang en keuken) en de noordoostgevel (hoofdingang). Bijzonder is de ritmiek van de vensters in de achtergevel met op de begane grond de grote gecombineerde raam-en deurpartij van de tuinkamer. Het huis heeft nog de oorspronkelijke vensters en deuren, uitgezonderd de twee in 2006 toegevoegde dakkapellen op de zolder aan de voorzijde van het huis. Bijzonder is de toepassing van stalen roedenramen, de oorspronkelijke houten rolluiken en de vormgeving van erkerachtige vensters in de kopse gevels, waarin bloembakken zijn geïntegreerd. Ook is overal het oorspronkelijke hang- en sluitwerk nog aanwezig en zijn de houten buitenluiken behouden. De hoofdingang in de noordoostgevel is gaaf bewaard. Deze heeft een klinkerstoep met afgeronde poeren. Aan de rechterzijde is de oorspronkelijke trekbel nog aanwezig, links de oorspronkelijke huisnummering. De voordeur heeft een halfronde bovenzijde, omgeven door drie inspringende strekken- en rollagen. De deur is een houten paneeldeur met boven- en onderdeur en een zeshoekig raampje met deurklopper. De neuten en onderdorpel zijn van hardsteen. Volgens bestek is de deur voorzien van "best engels smeedwerk", dat met name in het interieur goed zichtbaar is. Boven de deur bevindt zich, ter hoogte van het trappenhuis, een eenvoudig glas-in-lood-raam.

Interieur

Het landhuis Trompenbergerweg 35 is met name van belang vanwege het zeer gaaf bewaarde interieur, dat als een eenheid met het exterieur is ontworpen. De stijl is geïnspireerd op engelse landhuizen, gecombineerd met de vormentaal van de Amsterdamse School. Zowel de plattegrondindeling van het pand als de detaillering dateren vrijwel ongewijzigd uit de bouwtijd. In het interieur zijn de gebruiksruimten aan de straatzijde en de leefruimtes aan de tuinzijde gesitueerd. Veel ruimtes hebben houten balken of cassetteplafonds. De binnendeuren zijn grotendeels nog aanwezig en zijn in de meeste gevallen voorzien van het oorspronkelijke hang- en sluitwerk. Opvallend zijn de zware houten deur- en vensteromlijstingen, licht bollend van vorm, die tot op de zolder zijn toegepast. Op veel plaatsen in het huis zijn de oorspronkelijke radiatoren van de centrale verwarming nog aanwezig, waarbij een deel van de radiatoren, zoals op begane grond als verdieping, is voorzien van een originele omtimmering.

Begane grond

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De voordeur leidt naar de vestibule. Naast de vestibule is een nis met het toilet. In de vestibule is een houten cassette-lambrizing aangebracht. Het oorspronkelijke briefkastje is nog aanwezig. Vestibule, toilet en hal hebben zwart-wit marmeren vloeren en wit marmeren plinten. In het toilet zijn de oorspronkelijke wandtegels aanwezig.

In de hal bevindt zich de Amsterdamse School-stijl vormgegeven eikenhouten trap met gestileerde trappaal. De trap heeft twee bordessen: een klein bordes na de eerste drie treden, waarna de trap een halve slag draait en een groot bordes ter hoogte van het glas-in-lood-raam. Daar draait de trap weer een halve slag en leiden drie treden naar de overloop. Het traphek aan de rechterzijde van de trap was aanvankelijk aan de onderzijde voorzien van panelen.

Vanuit de hal zijn diverse ruimtes bereikbaar, hetzij rechtstreeks, hetzij via een gangetje: de tuinkamer, de keuken, de zogenaamde "herenkamer" en voorheen (vermoedelijk) de garderobe. De garderobe heeft een getoogde ingang zonder deur, een iets verhoogd gelegen eikenhouten parketvloer en een houten cassettenplafond. De herenkamer is voorzien van een eikenhouten parketvloer en balkenplafond. De haardpartij bevindt zich in een nis met houten omlijsting. In de nis zijn lambrisingen, zogenaamde "inglenooks" (zitbankjes naast de haard) en een gemetselde schoorsteenmantel met schouw. De tuinkamer heeft een balkenplafond, parketvloer, twee kleine nissen en een haardnis met houten omlijsting. De originele vuurplaats met bakstenen siermetselwerk is nog wel aanwezig, maar achter later toegevoegde kasten. Opvallend in de tuinkamer is de halfronde pui met stalen roedenramen en dubbele deur naar het terras. De nis bij de haard geeft toegang tot de hal en de eetkamer. De eetkamer bevindt zich tussen de tuinkamer en de keuken. Er is een houten balkenplafond, een eiken parketvloer en een schouw met antieke tegels, die in 1919 op deze wijze is ontworpen. Naast de eetkamer ligt de keuken. De keuken heeft nog een aantal oorspronkelijke houten kasten, vloer en radiatoren. Aanvankelijk was er een separate dienkeuken, maar deze is bij de keuken gevoegd. Vanuit de keuken zijn de eetkamer en het gangetje naar de hal bereikbaar, maar tevens bevindt zich hier een deur naar de bijkeuken. In de bijkeuken een houten kastje en een "personeelstoilet". Verder is er een buitendeur en de toegang naar de kelder. De kelder bestaat uit een gangetje en drie ruimten: het stookhok, het kolenhok en de voorraadkelder. In de voorraadkelder bevinden zich nog de oorspronkelijke kasten en rekken.

Verdieping en zolder

Op de verdieping bevinden zich vier slaapkamers, voorzien van oorspronkelijke inbouwkasten en balkenplafonds. Eén slaapkamer staat in verbinding met de badkamer. Dit is de oorspronkelijke situatie. Een bijzonder detail is het nog uit 1919 daterende badkamermeubel. Verder noemenswaardig zijn de haardjes in twee van de slaapkamers en de nissen waarin zich wastafels en kasten bevinden. Opvallend is ook de vormgeving van de vensters in de dakkapellen: terwijl het vensters zelf verticaal is aangebracht, volgen de omlijstingen de "knik" in het dak. De bijzonder vormgegeven erkers in de kopse gevels zijn reeds bij het exterieur gesproken. Ook op de verdieping zijn nog vrijwel alle oorspronkelijke verwarmingsradiatoren (zowel met als zonder omtimmering) aanwezig. De trap naar de zolder is nog geheel oorspronkelijke staat. Deze is eveneens voorzien van gestileerde palen, iets eenvoudiger dan de trappaal in de hal. Op zolder is de oorspronkelijke kapconstructie nog intact. Hier was in oorsprong één kamer, de zgn "meidenkamer". Deze ligt, aan de achterzijde van het pand met daarnaast een berghok. In 2006 is de zolder deels voor verder gebruik geschikt gemaakt, waartoe twee nieuwe dakkapellen zijn aangebracht en een stukje van de oorspronkelijke binnenmuur is weg gebroken.

Waardering

Het uit 1919 daterende zeer gaaf bewaarde bakstenen landhuis met butterflyplattegrond naar ontwerp van architect J. Van Laren, is van architectuurhistorisch belang vanwege:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- het gaaf bewaarde exterieur met hoog opgaande dakpartij en vrijwel geheel oorspronkelijke gevelindeling en detaillering zoals stalen roedenramen, rolluiken, erkers met bloembakken en voordeur; met name te noemen is de plastisch vormgegeven achterzijde van het huis met het kwartronde bouwdeel tussen schoorstenen en de kopgevels tussen steunberen; deze plasticiteit wordt versterkt door de verdiept gelegen tuin;

- het bijzonder gaaf bewaarde interieur, waarin in de loop der jaren slechts geringe wijzigingen zijn aangebracht. Dit geldt zowel de plattegrond als een deel van de afwerking van vloeren, muren, plafonds, binnendeuren, trappen en de kapconstructie. Tevens zijn nog aanwezig originele interieurelementen als haardpartijen (deels nog aanwezig achter latere betimmeringen), diverse (ingebouwde) kasten, een origineel badkamermeubel), radiatoren en de daarbij behorende omtimmering.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie